

Projekt „ Od dávok k platenej práci“

Základné informácie o projekte:

Názov projektu :	Od dávok k platenej práci (pilotný projekt)
Operačný program:	Zamestnanosť a sociálna inklúzia
Prioritná os:	1 – Podpora rastu zamestnanosti
Opatrenie:	1.1 Podpora programov v oblasti podpory zamestnanosti a riešenia nezamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti
Kód výzvy :	OP ZaSI NP 2011/1.1/05 (národný projekt)
ITMS kód projektu:	27110130025
Prijímateľ pomoci:	Mesto Banská Bystrica
Rozpočet :	313 119, 00 €
Výška NFP EÚ:	266 151,15 €
Výška NFP ŠR:	31 311,90 €
Vlastné zdroje:	15 655,95 €
Začiatok realizácie:	5.4.2012
Ukončenie realizácie:	november 2013
Cieľová skupina:	dlhodobo nezamestnaní, poberatelia dávok v hmotnej núdzi, prijímatelia sociálnych služieb (40)
Cieľ projektu:	Riešenie dlhodobej nezamestnanosti v lokálnych podmienkach prostredníctvom medzitrhu práce.

Cieľom projektu bolo riešenie dlhodobej nezamestnanosti v lokálnych podmienkach prostredníctvom medzitrhu práce, t.j. dočasne podporovaného zamestnávania spojeného s aktivitami zameranými na zvyšovanie zamestnateľnosti.

Do projektu boli začlenení 40 obyvatelia Banskej Bystrice, ako zamestnanci medzitrhu práce. Do začatia projektu boli dlhodobo nezamestnanými poberateľmi dávky v hmotnej núdzi a prijímateľmi sociálnych služieb. Bolo to 29 mužov a 11 žien rozmanitého veku, prevažne s nižším vzdelaním. Časť z nich bola príslušná k rómskemu etniku. Viac ako 50% z cieľovej skupiny bola evidovaná na UPSVaR v trvaní nad 25 mesiacov. Rovnako viac ako polovica z nich boli poberatelia len základnej dávky v hmotnej núdzi (62,50€). Väčšina mala existenčné problémy súvisiace najmä s bývaním a splácaním dlhov.

Zamestnávateľia medzitrhu práce boli prevažne organizácie, ktoré sú náplňou svojej činnosti úzko prepojené na mesto Banská Bystrica.

Desiati zamestnanci medzitrhu práce, ktorí pracovali v ZAaRES-e v priebehu 14 mesiacov, za každého počasia zveľaďovali verejné priestory a významne prispeli k údržbe zelene v celom našom meste. Päť zamestnancov firmy MIS sa aktívne podieľalo na údržbe výrazne poškodených mestských ciest a komunikácií aj v ťažkých letných a zimných mesiacoch. Veľké množstvo vytriedeného komunálneho odpadu vytvoreného obyvateľmi mesta Banská Bystrica je dobrou vizitkou 5 zamestnancov firmy ICEKO-ONYX. Čistejšie ulice, chodníky a verejné priestranstvá v celom našom meste boli aj zásluhou 4 zamestnancov firmy GANZ, ktorí v skorých ranných hodinách a v náročných poveternostných podmienkach tieto práce vykonávajú veľmi dobre. Lepšie podmienky pre robotníkov v ich ubytovni boli aj zásluhou zamestnankyne firmy Kampa. Pätnástich zamestnancov Podniku medzitrhu práce-Šanca pre všetkých, zaradila táto nezisková organizácia mesta na výkon prác do organizácií, ktorých zriaďovateľom je mesto Banská Bystrica. Príspevková organizácia Správa športových

a telovýchovných zariadení mesta Banská Bystrica, ktorá spravuje a prevádzkuje športoviská na území mesta Banská Bystrica, sa môže pochváliť, že vďaka 8 zamestnancom sa zlepšila prevádzka zimného štadióna, zveľadili sa športové ihriská a objekty a vytvorili sa nové outdoorové ihriská "Bud' fit" v športových areáloch v Radvani a na Okružnej ulici. Aj základné školy na Ďumbierskej, Sitnianskej, Pieninskej a Moskovskej ulici pocítili šikovné ruky a starostlivosť 4 zamestnancov podniku medzitru práce. Detičkám na základnej škole na Hronskej ul. sa celých 14 mesiacov venovala a pomáhala 1 zamestnankyňa. V sociálnych zariadeniach Slovenského červeného kríža získali v pridelenom zamestnancovi šikovného a pracovitého pomocníka. Jedna zamestnankyňa neziskovej organizácie Animus Apertus, je pre túto organizáciu významným koncepčným a organizačným pomocníkom, z ktorého sa stáva manažér pre prípravu a implementáciu projektov financovaných z domácich zdrojov, a to najmä pre oblasť kultúry.

Projekt Od dávok k platenej práci sa realizoval od apríla 2012 v troch etapách.

I. etapa, ktorá trvala 3 mesiace bola organizačnou, obsahovou a materiálnou prípravou na realizáciu projektu.

II. etapa v 14 mesačnom trvaní bola etapou výberu a začleňovania zamestnancov medzitru práce do pracovného procesu. Ich pracovná činnosť bola rozdelená na **dva časové úseky**. V prvom, ktorý trval 3 mesiace (od augusta 2012), tvoril ich pracovný úväzok polovicu ustanoveného týždenného pracovného času a okrem pracovnej činnosti boli v ňom zahrnuté aj aktivity zamerané na **osobnostný rozvoj**, ktorého cieľom bolo posilnenie sociálnych, komunikačných a ekonomických zručností a odbúranie bariér, ktoré bránia ich vstupu a zotrvaníu na trhu práce. V druhom, 11 mesačnom časovom úseku (trvanie do konca septembra 2013) pokračovala dočasné zamestnanie, s rozsahom ustanoveného týždenného pracovného času. So zamestnancami medzitru práce boli uzavreté pracovné zmluvy. Ich príjmom bola minimálna mzda.

V priebehu realizácie projektu bolo identifikovaných viacero problémov, ktoré sú prekážkou zamestnatel'nosti uvedenej cieľovej skupiny. Ide najmä o nízku úroveň povedomia o základných povinnostiach zamestnanca, nedostatočnú úroveň finančnej gramotnosti, zadlženosť, ojedinelý výskyt prejavov alkoholizmu, zhoršený zdravotný stav a následná pracovná neschopnosť, nie dosť aktívny prístup k riešeniu zhoršenej sociálnej situácie, nedostatočné zručnosti pri orientácii sa na trhu práce. Veľmi vážnym problémom boli a sú exekúcie. Počas trvania projektu bolo zamestnancom medzitru práce doručených 48 exekučných príkazov vykonávaných zrážkami zo mzdy. Titulmi exekučných príkazov boli napr.: podlžnosť za komunálny odpad, vyrubenie pokuty, neplatenie výživného, nedoplatky na poistnom, podlžnosti voči bankovým a nebankovým subjektom a telekomunikáciám a dlhy za energie. V niektorých prípadoch boli súčty súm príslušenstiev a exekučných trov konania navýšené niekoľkonásobne (výška istiny 5,00 eur, výška príslušenstva a exekučných trov konania 110,94 eur). Vo väčšine prípadov oprávnenými boli subjekty verejnej správy (štátna a mestská polícia a mesto Banská Bystrica). Na základe uvedených zistení, a aj s ohľadom na skutočnosť, že exekúcie sú dôsledkom, ale aj príčinou dlhodobej nezamestnanosti, by bolo vhodné, aby samospráva navrhla možnosti a spôsoby na riešenie podlžností občanov s minimalizovaním exekúcií, ale napr. s uplatnením možnosti dlh odpracovať. Časť uvedených problémov bola riešená individuálnym prístupom zamestnávateľov a koordinátorov medzitru práce. Viacero problémov, týkajúcich sa najmä zadlženosti bude treba riešiť aj prostredníctvom štátnej správy. Zvýšiť bude treba ciele sociálne poradenstvo a profesionálnu orientáciu.

III. etapa projektu v trvaní dvoch mesiacov (október-november 2013), bola obdobím, v ktorom sa realizoval adaptačný proces vybratých zamestnancov, vyhodnotilo sa overovanie medzitru práce, zovšeobecnil sa poznatky, sformovali závery a odporúčania pre legislatívny proces, návrhy a postupy pre implementačnú prax v ďalších regiónoch.

Na základe doteraz získaných poznatkov a skúseností je možné konštatovať, že vďaka realizácii národného projektu sa u väčšiny zamestnancov medzitru práce dosiahlo obnovenie pracovných návykov, získanie nových pracovných zručností a postupne sa odbúravali bariery, ktoré bránili ich zamestnatel'nosti. Zamestnanci medzitru práce získavali reálnu pracovnú

skúsenosť a príjem z vlastnej práce. Prínosom sa stala motivácia pracovať a zvyšovať si životnú úroveň. Podarilo sa to, vďaka veľmi dobrej spolupráci so zamestnávateľmi, osobnému prístupu a účinnej podpore zamestnancom v problémových situáciách na pracoviskách a mimo nich. Zamestnanci si prácu vážili a veľmi si želali, aby mohli zotrvať na týchto pracovných miestach aj po skončení projektu. Je treba oceniť ich prácu, ktorú urobili v prospech obyvateľov mesta a snahou realizátorov projektu bolo vytvoriť podmienky na ich udržanie podporou organizácií, ktoré ich zamestnávali. Tým sa zabráni opätovnému návratu do radov dlhodobo nezamestnaných a devalvácii hodnôt, ktoré sa projektom vytvorili.

Realizácia národného projektu mesto Banská Bystrica svojimi poznatkami a skúsenosťami z tohto projektu prispelo k overeniu podmienok medzitrhu práce v lokálnych podmienkach. Návrhy a odporúčenia boli sformulované do výstupov projektu, ktoré boli prezentované na záverečnej konferencii v novembri 2013.

Úspešný priebeh národného projektu bol aj vďaka lokálnemu partnerstvu, zodpovednému plneniu úloh zo strany zamestnávateľov, ale aj iniciatíve projektového tímu a odbornému riadeniu projektu.

Hlavné princípy a podmienky fungovania medzitrhu práce uplatnené v projekte:

- dotovaný charakter dočasne vytvorených miest vo verejnom, súkromnom a neziskovom sektore, ako aj podporných aktivít,
- dosiahnutie reálnej pracovnej skúsenosti (umiestnenie na dočasné pracovné miesto, uzatvorenie pracovnej zmluvy, vyplácanie mzdy – 100% minimálnej mzdy) prostredníctvom troch základných období – pred uzavretím zmluvy, po uzavretí zmluvy a po ukončení zaradenia v programe medzitrhu práce,
- na pracovných miestach na dočasné zamestnávanie zabezpečiť vykonávanie takých činností, alebo poskytovanie takých služieb, ktoré neohrozia zachovanie pracovných miest na trhu práce v lokálnych podmienkach,
- prepojenie výkonu pracovnej činnosti s aktivitami zameranými na zvyšovanie zamestnateľnosti,
- kritéria na zaradenie do programu medzitrhu práce, (dĺžka evidencie nezamestnanosti, dlhodobé poberanie dávky v hmotnej núdzi, vek, chýbajúca skúsenosť s dlhodobým zamestnaním, dosiahnutý stupeň vzdelania, opakovaný neúspech pri využívaní iných aktívnych opatrení trhu práce a pod.),
- dobrovoľná účasť v programe
- kvalitné a udržateľné partnerstvo, vrátane výkonu a kompetencií partnerov,
- výkonné a účinné riadenie programu medzitrhu práce prostredníctvom kvalitného manažmentu,
- financovanie medzitrhu práce z viacerých zdrojov,

Prínosy projektu:

spoločenské:

- zníženie dlhodobej nezamestnanosti,
- odstraňovanie bariér zamestnateľnosti,
- zvýšenie životnej úrovne a kvality života,
- úspora financií na vyplatenie DvHN pre 40 osôb/14 mesiacov v sume cca 58 tis. €, z toho 19 tis. € pre **11 osôb zamestnaných po ukončení projektu**,
- orientácia na miestny rozvoj a nedostatkové verejné služby,
- naštartovanie/posilnenie lokálnej ekonomiky v dôsledku zvýšenej kúpyschopnosti a tým aj dopytu po práci.

osobné:

získanie reálnej pracovnej skúsenosti a nových pracovných zručností,
finančná zábezpeka, zvýšenie miery sebestačnosti,
posilnenie sebadôvery, sebavedomia, sebaúcty a sociálne väzby,
rozšírenie informácií o právach a povinnostiach zamestnanca,
rozvoj integračných schopností potrebných na orientáciu na trhu práce.